

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tal-25 ta' Novembru, 2004

Citazzjoni Numru. 65/2001/1

Mary Camilleri .

vs

Joseph Caruana Company Limited .

Il-Qorti ,

Rat iċ-ċitazzjoni li permezz tagħha l-attriċi, wara li ppremettiet :

Illi s-soċjeta' konvenuta istitwiet kawża kontra żewġha Angelo Camilleri u kontra tagħha, fl-ismijiet : Joseph Caruana Company Limited vs Angelo Camilleri et (Ċitaz. 61/01), sabiex l-attriċi tiġi kkundannata flimkien ma' żewġha li tħallas is-somma ta' tliet elef mija u ħamsa u sittin liri maltin u sitta u sittin ċenteżmi (Lm3,165.66), liema kawża tinsab appuntata għall-ewwel smiegħ tagħha għad-9 ta' Ottubru, 2001 ;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi dan id-dejn sar mingħajr il-kunsens u konoxxenza tal-attriċi u fi żmien meta r-relazzjonijiet matrimonjali bejn l-attriċi u żewġha kienu mkissrin għall-aħħar ;

Illi d-dejn li sar minn żewġha mas-soċjeta' Joseph Caruana Company Limited ma sarx fl-interess tal-komunjoni tal-akkwisti jew biex iġib 'il quddiem l-istess komunjoni jew għall-ħtigijiet tal-familja, liema ħtigijiet żewġha qatt ma ħaseb fihom jew ikkontribwixxa jew għinha bil-mezzi tiegħu anzi kisser u ġab rovina sħiħa fil-familja tiegħu ;

Illi kontestwalment ma' din il-kawża, l-attriċi pprezentat kawża oħra kotnra żewġha sabiex fost talbiet oħra huwa jiġi dikjarat unikament responsabbli għal hlas tad-djun kollha li għamel ma' terzi, inkluż kull dejn li sar mas-soċjeta' Joseph Caruana Company Limited, u biex jagħmel tajjeb għad-dejn li ġarrbet l-attriċi u wliedha minħabba dan id-dejn ;

Illi l-attriċi m'għandhiex tiġi tenuta tħallas dejn li għamel żewġha għall-kapriċċi tiegħu, fl-interess uniku u esklussiv tiegħu, u mingħajr il-kunsens jew konoxxenza tagħha, u wisq aktar li dan id-dejn jiġi saldat minn fuq il-bejgħ ta' proprjeta' parafernali tal-istess attriċi kif qegħdin jippruvaw jagħmlu kredituri oħra ta' żewġha .

Talbet lis-soċjeta' konvenuta tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara li l-attriċi mhijiex responsabbli għad-dejn li kien għamel żewġha mas-soċjeta' konvenuta, liema dejn ma sarx fl-interess tal-komunjoni tal-akkwisti u wisq anqas tagħha iżda li kien sar minn żewġha fl-interess uniku u esklussiv tiegħu u mingħajr il-kunsens u konoxxenza tal-attriċi, u li minn dan id-dejn ma ħadet ebda benefiċċju l-attriċi jew il-familja .

Bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni li għalija minn issa jinsab imħarrek .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-attriċi debitament maħlufa minnha .

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta li eċċepiet illi :

1. In linea preliminari, in-nuqqas ta' kompetenza ta' din l-Onorabbli Qorti *ratione valoris* . Ai termini tal-artikolu 47 tal-Kap. 12 kif emendat bis-saħħa tal-artikolu 36 tal-Att VI. 2001, talbiet illi huma ta' valur ta' anqas minn ħamest elef lira maltija (Lm5,000) huma ta' kompetenza tal-Qrati inferjuri u mhux dawk superjuri .

2. Illi wkoll in linea preliminari, u mingħajr preġudizzju għas-suespost, din il-kawża odjerna hija intempestiva, frivola u vessatorja . Dan għaliex fil-mument illi giet preżentata din il-kawża, il-konvenuta kellha kull opportunita' illi tikkontesta t-talbiet tal-esponenti billi tintavola u tippreżenta l-eċċezzjonijiet relattivi fil-kawża Citaz. 61/01 ċitata minnha stess, mingħajr il-ħtieġa li tippreżenta kawża oħra *ad hoc* . L-attriċi odjerna azzardat tippreżenta l-kawża odjerna unikament u esklussivament għaliex hija laħqet ingħatat il-beneficċju tal-għajnuna legali minn din l-Onorabbli Qorti u qegħda ssibha komda tabbuża minn dak il-beneficċju billi tippreżenta kawzi bl-addoċċ għaliex mingħaliha illi qatt ma hija ser tkun tenuta tħallas l-ispejjez tal-kawzi preżentati minnha .

3. Illi, dejjem mingħajr preġudizzju għal premess, it-talbiet attriċi huma totalment infondati fid-dritt u fil-fatt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kollha kontra l-attriċi. Qabel xejn, jiġi rilevat illi s-soċjeta' eċċipjenti hija totalment estranea għall-kwistjonijiet, veri jew ivvintati illi jistgħu talvolta jeżistu bejn l-attriċi u żewġha . Is-soċjeta' eċċipjenti aġixxiet in bona fede meta hija bieghet u kkonsenjat merkanzija lir-raġel tal-attriċi għall-iskopijiet tan-negożju tiegħu, u ċertament illi ma għandhiex tiċċaħħad mid-dritt illi tiħallas il-prezz tal-merkanzija illi hija hekk ikkonsenjat minħabba xi diverġenzi illi jistgħu talvolta jeżistu bejn il-konjuġi Camilleri .

4. Illi inoltre l-att ta' xiri ta' merkanzija da parti ta' Angelo Camilleri ma kienx xi att ta' amministrazzjoni straordinarja ai termini tal-artikolu 1322(2) tal-Kodiċi Ċivili . Għall-kuntrarju n-negozju ġuridiku bejn is-soċjeta' eċċipjenti u Angelo Camilleri kienu atti ta' mera amministrazzjoni ordinarja sia għaliex dawn kienu intimament konnessi mal-kummerċ negozju jew professjoni illi Angelo Camilleri, bil-kunsens pien u bl-adeżjoni ta' martu kien qed jiġġestixxi, kif ukoll għaliex il-valur tal-oġġetti mixtrija mill-istess Angelo Camilleri ma kienx xi wieħed straordinarju (tant illi illum il-valur jaqa' taħt il-kompetenza tal-Qorti Inferjuri a distinzjoni tal-Qrati Superjuri) .

5. Illi finalment, l-artikolu 1326 tal-Kap. 16 jagħmilha ċara illi meta si tratta minn atti li jkunu dwar proprjeta' mobbli, dawn jistgħu jiġu annullati biss meta l-jeddijiet ikunu ingħataw b'titolu gratuwitu, u ċertament illi mhux il-każ illi l-kreditu tas-soċjeta' eċċipjenti twieled minn xi att gratuwitu da parti ta' Angelo Camilleri .

6. Illi bir-rispett kollu huwa sottomess illi l-attriċi odjerna hija kompliċi fil-frodi illi qed jipprova jikkommetti żewġha u issa illi dan qed jiffaċċja diffikoltajiet finanzjarji (veri jew immaginarji), qed tipprova teludi u tevadi d-drittijiet leġittimi tal-kredituri tiegħu u tagħha billi tippreżenta kawżi bl-addoċċ proprju għaliex hija qegħda fil-preżent tgawdi mill-benefiċċju tal-għajjnuna legali .

7. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti tas-soċjeta' konvenuta maħlufa minn Dr. Michael Caruana .

Rat il-verbal tagħha ta' l-1 ta' April 2004 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza .

Rat in-noti ta' l-osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti .

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda mismugħa, l-affidavits u dokumenti eseбити, sew

f'din il-kawża kif ukoll fil-kawża konnessa cit. nru. 61/2001 fl-ismijiet : "Joseph Caruana Company Limited vs Angelo Camileri et.", quddiem din il-Qorti wkoll .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' din il-kawża l-attriċi qed titlob dikjarazzjoni minn din il-Qorti li hija ma hix responsabbli għad-dejn li kien inkorra żewġha mas-soċjeta' konvenuta . Hija ssostni illi dan id-dejn ma sarx fl-interess tal-komunjoni tal-akkwisti u wisq anqas tagħha, iżda sar minn żewġha fl-interess uniku u esklussiv tiegħu, mingħajr il-kunsens u konoxxenza tagħha. Tikkontendi wkoll illi minn dan id-dejn la hija u lanqas il-familja tagħha ma ħadu ebda beneficcju .

Għal din it-talba s-soċjeta konvenuta eċċepiet preliminarjament in-nuqqas ta' kompetenza ta' din il-Qorti *ratione valoris*, billi l-ammont involut ma jeċċidix il-ħamest elf lira maltija (Lm5000). Huwa minnu illi permezz ta' l-Att VI tal-2001 li ġie fis-seħħ fl-1 ta' Lulju 2001, kawżi li l-valur tagħhom ma jaqbiżx il-ħamest elef lira maltija (Lm5000) huma ta' kompetenza inferjuri . Imma, fil-każ in eżami, apparti l-fatt illi ma jidhirx li s-soċjeta' konvenuta baqgħet issotni din l-eċċezzjoni, u lanqas fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tagħha ma hemm ebda referenza għaliha, kif tajjeb tgħid il-konvenuta fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tagħha, din il-kawża saret fit-termini tad-dispożizzjonijiet dwar il-Komunjoni ta' l-Akkwisti taħt is-subtitlu III tat-Titlu V tat-Tieni Parti tal-Kodici Ċivili, u għalhekk billi l-attriċi qed titlob dikjarazzjoni li hija mhix responsabbli għad-djun ta' żewġha, it-talba għandha titqies bħala ta' valur indeterminabbli, a tenur ta' l-artikolu 747 tal-Kap. 12, fejn allura tkun kompetenti din il-Qorti u mhux dik inferjuri . Din l-eċċezzjoni qed tiġi għalhekk miċhuda .

Fil-mertu s-soċjeta' konvenuta eċċepiet illi hija għal kollox estraneja għall-kwistjonijiet li seta' kien hemm bejn l-attriċi u żewġha . In oltre ix-xiri tal-merkanzija da parti ta' żewġha ma kienx xi att ta' amministrazzjoni straordinarja, u lanqas ma origina minn xi att gratuwitu da parti ta' żewġha, fejn allura anke f'każ ta' mobbli jista' jiġi annullat .

Minn dak li xehdet l-attriċi rriżulta illi hija ilha għal xi żmien b'relazzjonijiet ħżiena ma' żewġha, Angelo Camilleri . Dan fil-fatt illum abbandunaha biex mar joqgħod ma' mara oħra . Infatti saru wkoll proċeduri quddiem din l-istess Qorti għas-separazzjoni . Fiż-żmien li sar in-negozju mas-soċjeta' konvenuta, żewġha, għalkemm kien għadu jirrisjedi mal-familja tiegħu, lil martu ma kien juriha xejn bix-xiri, dejn jew qliegħ li seta' kien qed jagħmel . Hija ma kellha ebda kontroll la fuq dak li kien joħroġ u wisq anqas fuq dak li jdañhal . Il-posta tiegħu ma kienitx tiftahielu u allura ma setgħetx tkun taf x'fiha, u x'kontijiet ikunu qed jintbagħtu . Bdiet tirrealizza bil-ħafna djun li kien irnexxielu jagħmel żewġha meta dan abbandunaha u l-kredituri bdew iħabbtulha l-bieb tad-dar wieħed wieħed ifittxu li jitħallsu .

Il-Qorti tissimpatizza ħafna mas-sitwazzjoni prekarja li spiċċat fiha l-attriċi u l-familja tagħha . Imma żgur li huwa apprezzat illi f'dan il-forum hija marbuta li tapplika biss il-liġi . Billi meta sar id-dejn in kwistjoni ma kienitx għadha għiet ippronunzjata s-separazzjoni personali bejn l-attriċi u żewġha¹ u lanqas kien jopera r-regim tas-separazzjoni tal-beni bejniethom, kien għadu neċessarjament japplika l-komunjoni ta' l-akkwisti bejn l-attriċi u żewġha .

Irriżulta illi d-debitu li għamel Angelo Camilleri mas-soċjeta' konvenuta kollu jirrigwarda materjal li għandu x'jaqsam max-xogħol li dan kellu bħala bajjad u kañhal, u li huwa xtara f'diversi okkażjonijiet matul perijodu mifruq fuq ħames xhur². Kif tajjeb tirrileva s-soċjeta' konvenuta fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tagħha, dan in-negozju ma jistax ma jitqiesx ħlief bħala wieħed ta' amministrazzjoni ordinarja,³ u għalhekk jorbot il-komunjoni ta' l-akkwisti⁴ . Jista' jkun minnu illi fiċ-ċirkostanzi li sabet ruħha fihom l-attriċi, hija ma kienet tingħata ebda spjegazzjoni minn

¹ Art. 62 A tal-Kap. 16 .

² ara depożizzjoni ta' Dr. Michael Caruana tat-18.11.2003 a fol. 30 - 34 tal-process tal-kawza cit. 61/2001 fuq imsemmija; ara wkoll statement Dok. MC 1 esebit fl-istess data a fol. 36 - 39 ta' dak il-process .

³ art. 1324 tal-Kap. 16 .

⁴ Anthony sive Ninu Frendo vs Angelo Zahra pro et noe. Appell : 31.1.2003 .

Kopja Informali ta' Sentenza

zewġha dwar ix-xogħol tiegħu u għalhekk ftit li xejn seta' talab jew kiseb il-kunsens tagħha għal dak li kien qed jixtri . Madankollu xorta waħda dan in- negozju ma jistgħax jiġi annullat fil-konfront ta' l-attriċi . Fil-każ ta' mobbli, bħal ma għandna fil-każ in eżami, il-liġi tippermetti dan biss f'każ ta' xi att gratuwitu magħmul minn parti waħda għaż-żwieġ mingħajr il-kunsens tal-parti l-oħra⁵ . L-unika rimedju li jibqagħla l-attriċi f'sitwazzjoni bħal din hija li tiegħu azzjoni kontra zewġha ħalli jerga' jirre-integra l-komunjoni ta' l-akkwisti jew jagħmlilha tajjeb għad-danni li qed iġġarrab konsegwenza ta' l-aġir tiegħu,⁶ haġa li jidher illi l-attriċi ġia għamlet bil-kawża li ntavolat kontra zewġha għal dan il-fini .

Għal dawn il-motivi, l-Qorti ma jibqagħla ebda għażla ħlief illi tiċċad it-talba attriċi, bl-ispejjeż kontra tagħha .

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁵ art. 1326 (i) tal-Kap. 16 .

⁶ art. 1326 (5) tal-Kap. 16 . .